

100 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟ ΒΗΜΑ **Γιώργος Εμμανουήλ Λαζαρίδης**

ΤΟΥ ΚΟΣΜΑ ΒΙΔΟΥ

Πιανίστας με διεθνείς εμφανίσεις, παιδαγωγός με αξιόλογο έργο αλλά και συνθέτης, ο Γιώργος Εμμανουήλ Λαζαρίδης είναι ένας από τους πιο δραστήριους και παραγωγικούς μουσικούς μας. Ένας καλλιτέχνης που από την ημέρα που ξεκίνησε τη διαδρομή του στον χώρο της τέχνης, δηλαδή από την παιδική του ηλικία (ήταν τριών περίπου ετών όταν άρχισε να μελετά πιάνο), χαράζει πορεία που τη χαρακτηρίζουν η συνέπεια, η γνώση και η σεμνότητα. Αρκεί μια γρήγορη ματιά στο πλούσιο βιογραφικό του για να διαπιστώσουμε πως πρόκειται για έναν μουσικό ή καριέρα και η προσφορά του οποίου είναι πιο σημαντικές από όσο πιθανώς γνωρίζουμε, σε μια χώρα που, είναι αλήθεια, το κοινό της κλασικής μουσικής δεν είναι ιδιαίτερος ευρύ. Όμως ο Γιώργος Λαζαρίδης δεν ασχολείται αποκλειστικά και μόνο με την κλασική μουσική. Ή μάλλον, προσεγγίζει τη μουσική με την ελεύθερη ματιά του ανθρώπου που αναζητεί την ομορφιά και τη συγκίνηση σε όλα τα είδη. Αυτό κάνει και με το νέο έργο του, το «Ρέκβιεμ για τη Σμύρνη», που θα παρουσιαστεί σε παγκόσμια πρεμιέρα στις 4 και στις 5 Ιουλίου στο Φεστιβάλ Επταπυργίου από την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης.

Ελληνική παράδοση
Πρόκειται για ανάθεση του Κέντρου Πολιτισμού Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας έπειτα από ανοιχτό κάλεσμα, το φθινόπωρο του 2020. Η πρόταση του Λαζαρίδη εγχώρια ανάρμοστη σε δεκάδες άλλες. «Βασίζεται σε ένα μοντέλο που ήθελα εδώ και καιρό να επεξεργαστώ» λέει ο ίδιος, «εκείνο του θρησκευτικού όραματος μέσα από την παράδοση. Έχω κάνει πολλές τέτοιου είδους μικρότερες προσπάθειες. Τελικά νομίζω πως αυτή είναι η ταυτότητά μου, εκεί βρίσκεται η ψυχή μου. Είμαι κάποιος που μαγεύεται από την ελληνική παράδοση, όχι μόνο την ανατολική αλλά κυρίως την ανατολική, τη σμυρναϊκή, τη μικρασιατική, και προσπαθεί να τη φέρει μέσα στη δυτική μουσική και στον συμφωνικό μανδύα μαζί με μία μωροδιά από μουσική που δεν θεωρείται κλασική αλλά που για εμένα είναι. Όπως η progressive rock, την οποία έχω αγαπήσει πολύ μεγαλώνοντας και ψάχνοντας τη μουσική σαν ολόκληρα».

Διαφορετικοί κώδικες
Είναι αλήθεια πως ο Γιώργος Λαζαρίδης παντρεύει συχνά στα κομμάτια του αυτό που θα λέγαμε κλασικό, τον τρόπο με τον οποίο κάνει μουσική ένας καλλιτέχνης που έχει λάβει κλασική παιδεία, με ιδιώματα που μπορεί να θεωρηθούν παράταιρα. «Η δυσκολία σε αυτό το γχείρημα αφορά τον τρόπο με τον οποίο μεγαλώνουμε εμείς οι μουσικοί που εκπροσωπούμε διαφορετικά είδη, από το κλασικό ως τη ροκ» λέει. «Οι κώδικες που μαθαίνουμε να χρησιμοποιούμε δεν έχουν πολλά κοινά. Ας πούμε ένας σολίστας της κλασικής μουσικής, πολλά δεν θα τα κάνει ενώ θέλει να τα κάνει, επειδή ο κώδικας λέει πως πρέπει να ακολουθεί πιστά ό,τι βλέπει γραμμένο στην παρτιτούρα – αν και στην πραγματικότητα το πιστά δεν υπάρχει, είναι μια ουτοπία, αυτό που βλέπει είναι μια ένδειξη. Από την άλλη ένας ροκάς θα πει "εσύ μου βάζεις εδώ αυτό, μια νότα, ένα σημάδι, μου προτείνεις ένα στυλ, εγώ όμως επιλέγω να το κάνω έτσι...". Αυτό το "επιλέγω να το κάνω έτσι" τον

ΕΝΑ «ΡΕΚΒΙΕΜ ΓΙΑ ΤΗ ΣΜΥΡΝΗ»

Παγκόσμια πρεμιέρα στη Θεσσαλονίκη για το νέο έργο του αξιόλογου πιανίστα και συνθέτη

Η αφίσα της παράστασης «Ρέκβιεμ για τη Σμύρνη»

μουσικό της κλασικής μπορεί να τον μπερδέψει. Κοιτολογίες, βάζοντας μαζί αυτούς τους ανθρώπους είναι σαν να προσπαθείς να βάλεις διαφορετικού είδους οδικά πηγάδια σε έναν χώρο που να τα αφήνει ελεύθερα αλλά και τα κρατάει μέσα σε ένα πλαίσιο δράσης, πετάγματα. Είναι δύσκολη διαδικασία. Δεν ξέρω αν έχει λύση στο τέλος, ή αν πρέπει να έχει λύση, εμένα όμως όλη αυτή η πάλη με μαγεύει».

Ενα επιθανάτιο ορατόριο
Ως αποτέλεσμα μιας τέτοιας «πάλης» έρχεται και το «Ρέκβιεμ για τη Σμύρνη», «ένα θρησκευτικό επιθανάτιο ορατόριο», κατά τον συνθέτη του, «κάτι σαν ρέκβιεμ, που όμως δεν ακολουθεί ακριβώς τη δομή του παραδοσιακού καθολικού ρέκβιεμ. Έχει μήνιμες από αυτό, όλο εξάλλου το έργο είναι την πατίνα της μνήμης αλλά και της λήθης. Θα έλεγα πως φλερτάρει με τις δομές του παραδοσιακού ρέκβιεμ αλλά και με τους τρόπους του παραδοσιακού και του λαϊκού τραγουδιού. Βρίσκεται κάπου ανάμεσα». Η ποίηση του Γιώργου Σεφέρη (που γεννήθηκε στα Βουρλά, λίγο έξω από τη Σμύρνη), μια σειρά από

Ο Γιώργος Λαζαρίδης προσεγγίζει τη μουσική με την ελεύθερη ματιά του ανθρώπου που αναζητεί την ομορφιά και τη συγκίνηση σε όλα τα είδη

Πρεμιέρα στις 4 και στις 5 Ιουλίου στο Φεστιβάλ Επταπυργίου. Την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης διευθύνει ο Μιχάλης Οικονόμου. Συμμετέχουν η Μελική Χαροδία Θεσσαλονίκης, οι λυρικοί τραγουδιστές Βασιλική Καραγιάννη, Μαίρη-Ελεν Νέζη, Γιάννης Χριστόπουλος και Κώστας Κατσάρας και η θησοποιός Εφη Σταμούλη. Ηλεκτρική κιθάρα Βαγγέλης Τσοτρίδης, πιάνο και ηλεκτρικό σαντούρι Γιώργος Λαζαρίδης.

σμυρναϊκά μοιρολόγια και τραγούδια που ακόμα μας συγκινούν, όπως το «Μενεξέδες και ζουμπούλια», το «Σ' το 'πα και σ' το ξαναλέω» και το «Δεν σε θέλω πια» και που μπαίνουν στη σύνθεση «σαν μωροδιά, όπως έτρεχαν οι Σμυρναίοι πάνω από τα φαγητά τους την κανέλα», ακούσματα που παραπέμπουν σε κλασικές συμφωνίες αλλά και μελωδίες που γεννιούνται στις χορδές του σαντουριού (η ανάμνηση του παλιού κόσμου) και της ηλεκτρικής κιθάρας (συμβόλου του κόσμου που ήρθε για να αντικαταστήσει τον παλιό) επιστρατεύονται, συνδυάζονται και δημιουργούν έτσι όπως αλληλεπιδρούν το ένα με το άλλο το πλούσιο θεματικό υλικό του ορατορίου.

Η χμεία στους ήχους
«Όλη αυτή η "δαντέλα" ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση για εμένα» λέει ο Γιώργος Λαζαρίδης. «Κατά τα άλλα, πέρα από τους ήχους, τις μελωδίες και το τι κάνει κάθε μουσικός, ελπίζω να περάσει στον κόσμο, η φιλοσοφία του έργου, το μήνυμά μου. Και τι λέει αυτό το μήνυμά μου; «Ας πούμε πως θα ήταν ωραίο να πετάξουμε από πάνω μας τη σφραγίδα του "καρπαζοεισπρακτόρα" και εκείνου που βασίζεται πάντα πάνω σε φίλους που νομίζει πως έχει αλλά που ποτέ δεν τον ήταν πιστοί. Να τους χαιρετήσει και τους πει "δεν σε θέλω πια" – έτσι στο τέλος του έργου ακούγεται η μουσική του "Δεν σε θέλω πια" πάνω σε έναν στίχο του Σεφέρη που λέει "οι φίλοι μας έφυγαν". Αν και, προς τι οι εξηγήσεις; Η μαγεία της μουσικής είναι ακριβώς αυτή: Αφήνει τον ακροατή να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα. Τιποτε δεν του δίνεται στο πιστό. Πρέπει να το ψάξει λίγο. Όπως και στο θέμα της γεύσης (γεύεται). Από τον πατέρα μου, έναν άντρα με μικρασιατικές ρίζες και εξαιρετικό μάνιερμα, έχω μάθει να καταλαβαίνω πολλά πράγματα μέσα από τις γεύσεις των φαγητών, πράγματα που σημαίνουν πολύ πέρα από τη θρέψη. Όπως λοιπόν υπάρχει χμεία στο φαγητό, έτσι υπάρχει και χμεία στους ήχους. Και η μουσική που μένει στον χρόνο είναι η μουσική που μας συγκινεί και μας βάζει σε διαδικασία σκέψης. Που μας κάνει (όπως ακριβώς το καλό φαγητό) να αναρωτούμαστε για τη συνταγή, να αναζητούμε το συστατικό που την έκανε εξαιρετική, ακόμα και να ψάχνουμε τι της έλειπε για να γίνει ακόμα καλύτερη».